

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

ד' עוז לעמו ייתן

בין פסח לעצרת - הם ימי תיקון המידות כפי שהדברים נלמדים ונרמזים ב'ספירות' וכתובים בסידורים - בשולי הספירה.

דווקא בימים הללו שבהם יש לשים את הדגש על תיקון המידות, מתו תלמידי רבי עקיבא, בגלל קלקול המידות שלא כיבדו זה את זה ודיברו לשון הרע איש אל רעהו (עיין מהרש"א יבמות סב ב). ואכן אנו נוהגים בימים הללו בין פסח ל"ג בעומר, שאז פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות, לא להתחתן ולא להסתפר ולהתגלח לאות צער ואבלות על מותם. אבל אין זה מספיק להיזכר בטרגדיה שפקדה את תלמידי רבי עקיבא. אלא עלינו ללמוד לקח ולעשות מאמץ גדול לכבד איש את רעהו ולא לדבר לשון הרע ח"ו. בייחוד אלו העוסקים בתורה צריכים להשתדל ולהתאמץ ולקדש שם שמים בהליכותיהם, במידותיהם ובשמירת לשונם.

נכון לעכשיו, תיקון המידות, שמירת הלשון ונתינת כבוד איש לרעהו, זה לא רק עניין פרטי אלא בראש ובראשונה עניין לאומי. בגלל שנאת חינו גלינו מארצנו, והגורם הראשי לשנאת חינו היה לשון הרע. לכן כתב ה'חפץ חיים' ר' מאיר ישראל הכהן זצ"ל מראדין את ספרו, כי הוא כאב את כאב האומה והדור הסובלים בגלות. ואמנם ספרו 'חפץ חיים' השפיע ומשפיע על אלו שזוכים ללמוד אותו ומטהר את לבם ופיהם. גם בימינו, כאשר זכינו בימים שבין פסח לעצרת להקים את מדינתנו האהובה ולשחרר את ירושלים והר הבית מידי זרים, עלינו להמשיך ולתקן את המידות, לשמור על לשוננו שלא לדבר ולקבל לשון הרע, ולכבד איש את רעהו, לא רק בשביל עצמנו, אלא גם בשביל אומתנו והעולם כולו, שמושפע מאתנו. עלינו להמשיך ולצעוד במעלה הדרך המפותלת לגאולה השלמה, תוך כדי שאנו משתדלים להיטיב את מעשינו, ומתוך כך נזכה לראות עין בעין כיצד "ד' עוז לעמו יתן, ד' יברך את עמו בשלום" (תהילים כט יא).

מהמצפה לניצחון ולישועה השלמה

לך רגנן ב'טו

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
headoffice@emeir.org.il
ההכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

סוד תקופת המעבר
הרב אמיר דומן

אם אין קמח אין תורה
דברים לע"נ "סתתא רותי"

במעלה ההר
הרב יורם אליהו

סוד מצוות כיסוי הדם
הרב אורן טרבלסי

מפגש עם הקודש
הרב דוד לנדא

"מלכי חסד הם", נקודת תורפה או חוזק?
נתן קוטלר

מלחמת הגשם ומלחמת הטל
הרב חגי לונדין

מי אשם במלחמה
הרב שלמה אבינר

זוגיות - אסתר אברהמי
חירות בנישואין

חינוך - אורית דהן
לנהוג כבוד בילדינו

האהבה שלנו, השנאה שלהם

הרב ליאור לביא, עמוד 5

יום עיון לקראת יום העצמאות

יתקיים במכון מאיר ביום ראשון ד' באייר
פרטים בגליון הבא ובערוץ מאיר

לתרומות למכון מאיר:

בטלפון 02-6461328
באתר meirtv.com
או סרקו את הברקוד

- אלפי שיעורים
- קירוב רחוקים
- מאות תלמידים
- ערוץ ילדים
- אולפן גיור

היו שותפים

בהוספת יהדות באהבה!

בקרובי אקדש – סוד תקופת המעבר

מדור גלות, ובאופן אישי הוא בעל מעלה גדולה ביחס לדורו, כיצד נעריכו לעומת דמות שנפשה קרובה במובהק מדורות הגאולה, אך באופן אישי הוא "לא הסרגל הכי ישר בקלמר"? זהו חשבון לא פשוט ולא קל תמיד לעיכול.

נדב ואביהוא, לפי אחת הדעות במדרש, חשבו שהם מתאימים להנהגה, ואולי אף יותר ממה ואהרן: **"וכבר הי משה ואהרן מהלכין בדרך, ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן, וכל ישראל אחריהן. אמר לו נדב לאביהוא: אימתי ימותו שני זקנים הללו, ואני ואתה ננהיג את הדור?"** ומצד שני, מסכים משה שאכן גדלותם של הבנים עלתה באופן מסוים על האבות: **"בקרובי אקדש: אמר לו משה לאהרן: אהרן אחי, יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך. עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני ומך..."**

פירוש הדברים הוא שאכן מנהיגותם של נדב ואביהוא, **ביחס לדור המדבר**, היתה יכולה להיות בעלת שיא גדול עוד יותר משל אבותיהם, כהמשך של שכלול טבעי. **אך משה ואהרן אינם רק מנהיגי דור המדבר, הם מנהיגי כלל ישראל - מיציאת מצרים ועד עולם.** נשמתם היא נשמת כלל ישראל ואורייתא, המולידה מתוכה את נשמת כל דור ושליחותו בעתו ובזמנו.

לשאלות והתייעצות
amirduman@gmail.com

היו הדברים קורים: כמו חיטה שצומחת ועולה, ומתוכה מבצבצת לה השיבולת, שהולכת ותופחת ומתמלאת עד שמבשילה, ואז מתייבשת ומתקשה ומוכנה לקצירה - נפלא! אולי לעתיד לבוא נזכה למשהו דומה בתחיית המתים: **"עתידי צדיקים שמבצבצים ועולים כחיטה"**. אך בעולם המוכר לנו, פעמים רבות התהליך שונה מאוד.

לדוגמא: המתקוות והתמימות הילדותית נמוגה כלא היתה, כאשר מגיע תור גיל ההתבגרות, לעיתים בסערה הרסנית. דוגמא נוספת: תרבות מצרית אלילית נחרבת ומתפוררת כאשר מתוכה עתידה לעלות תרבות ישראלית שונה ממנה בתכלית.

הרב קוק זצ"ל הקדיש חלק גדול מיצירתו להבנת ולהסברת המשמעויות הכרוכות בחוקיות זו. אחת מהן היא המכונה בדבריו: **"תקופת המעבר"**, כלומר מצב הביניים, בו מדרגה א' פג תוקפה, אך מדרגה ב' לא מוכנה עדיין להופעה שלמה של אורותיה בכלים שלמים ומתאימים. מצב זה הוא רגיש ביותר, ומלא הזדמנויות לנפילה יחד עם פוטנציאל עצום לגדלות ופלאות.

היבט נוסף של תהליך זה הוא יחסי הגודל והערך הפנימי שבין שתי המדרגות: נצא מתוך הנחה שמדרגה ב' העתידית היא עליונה ובעלת עוצמת חיים לעילא מכול מה שקדם לה, כגון 'גאולה' לעומת 'גלות'. כיצד נעריך "נציגים" של שתי המדרגות, זה לעומת זה? אדם שנפשו קרובה

שבוע ימים לפני ימי הזיכרון והעצמאות שלנו, בחרה מדינת ישראל להקדיש יום התייחדות לאומי עם זיכרון קדושי השואה. כמו באה לומר: פרק הגלות תם וקרבנו באותו ובלהבות שנות הדמים, ופרקי הגאולה ותקומת ישראל בארצו יכלו להתחיל רק לאחריו. גם רבנו הרצי"ה קוק זצ"ל דימה את השואה לניתוח בסכין חד וחריף, לקטיעת איבר כואבת עד אימה, למען קיום העתיד הבריא.

אך כידוע, לידת מדינת ישראל והגאולה לא החלו אחרי השואה, אלא קדמו לה בשלבים רבים ומגוונים. אדרבה, הקדים הקב"ה רפואה למכה, **ורק כאשר נוצרה יכולת קיום ועמידה ליישוב היהודי בארץ ישראל, ניחתה הגזרה הקשה על כלל ישראל: "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש"**.

מופיע כאן עיקרון יסודי, שהוא אחת ממידות ההנהגה האלוקית בעולם, הן בדרכי ההשגחה הכללית על העולמות האציליים והרוחניים ביותר, הן על ההיסטוריה, והן במעגלים פרטיים יותר, עד חיי האדם היחיד. לפי עיקרון זה, הופעת חיים עתידית - עוד לפני גילוייה המוחלט בפועל ובחיים - מאפשרת את התמוטטות הופעת החיים הקודמת לה במדרגה, כאשר צפויה לידה של מדרגת חיים חדשה, לא תמיד החיים שבמצב הקודם ממשיכים ו"מחליקים" להם בנחת, בהתפתחות טבעית, אל המציאות החדשה. אולי נדמה לנו כמה היה הכול נוח ונפלא אילו כך

אם אין קמח - אין תורה, ואם אין תורה - אין קמח (אבות ג, יז)

את הבריאות והכוחות הנדרשים לעמלי התורה לשקוד על תלמודם להגדיל תורה ולהאדירה. תלמידים סיפרו שתפילה זו נתארכה פעמים כרבע שעה(!).

'אם אין קמח - אין תורה', זהו החלק המוכר במשנה ובחיייה של סבתא רותי מנהלת המטבח של מכון מאיר. אך בתוך זה פיעם כל העת ברוחה ההמשך שהוא המהות-תכליתית⁵: **'ואם אין תורה (אמונה ותפילה) - אין קמח'**. תהא נשמתה צרורה בצרור החיים.

1. יומא עא.
2. ספרי על דברים ו, ז.
3. בבא בתרא יד:
4. ראה הקלטות שיעורי הרצי"ה בעו"ה, שיעור מס' 5: "אני תפילה, התפילה היא האני. התפלה זו האמת של האני, כל האני, כל עצמותי, כל הלב, כל הנפש, כל החוניות בענין של התפלה..."
5. פי' הרע"ב ודרך חיים למהר"ל, שם. וכן בשפת אמת פרשת עקב, שנת תרמ"ט.

הכנסת ספר תורה
לעילוי נשמת אמנו סבתנו היקרה
רות בת שמעון ע"ה
תתקיים בעו"ה בר"ח אייר יום רביעי ל' ניסן 8/5
בשעה 16.00 ברחבת מכון מאיר
קרית משה ירושלים

לתלמיד שהיה בתקופה של התמודדות וקושי. אהבתה לתלמידים היתה רבה כל כך, עד שגם הערותיה החינוכיות התקבלו בנפש חפצה ופתחו לבבות.

'ולמה נקרא שמה רות? שיצא ממנה דוד שריוהו להקב"ה בשירות ותשבחות'³. ספר התהילים היה שגור על ידה ולשונה, ושעות רבות במהלך היום היתה קוראת בו. מבקשת על הגאולה והישועה, על העם כולו ובפרט על חיילי צבא הגנה לישראל. כולה אמונה וביטחון בטוב ה' וחסדו, והיתה מופת של קבלת ייסורים באהבה. שבה והדגישה שאסור להתלונן וכי עלינו להביט בעין טובה על המציאות.

ואני תפילתי⁴. תפילותיה היו בתמימות מופלאה והיא שפכה את ליבה כגמול עלי אמו. בטבעיות פנתה אל דוד המלך, רשבי"ג, רבי מאיר בעל הנס והבבא סאלי וסחה להם כאיש אל רעהו, שיבקשו רחמים לפני אבינו שבשמים. מנהג קבוע היה לה לסבתא רותי, מדי יום שישי - מניחה את ידיה הטובות מעל סיר החמין שהכינה במסירות לתלמידי המכון לכבוד שבת, עוצמת את עיניה בכונה ונושאת תפילה מעומק לב. מתחננת לפני קונה שהחמין יצא טוב, איכותי ומזין, ויעניק

לע"נ הטהורה של 'סבתא רותי' ע"ה

מנהלת המטבח של מכון מאיר
במשך כחצי יובל שנים.
יצאה נשמתה בקדושת שבת,
אסרו חג פסח, תשפ"ב.

"הרוצה לנסך יין על המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים"¹. סבתא רותי ראתה בניהול המטבח של מכון מאיר זכות מיוחדת שנפלה בחלקה. במסירות ובהתמדה הגיעה מדי יום ביומו בשעת בוקר מוקדמת, בכל תנאי מזג אוויר, להכין את ארוחות היום לתלמידי המכון. עבודה זו ריכזה וביטאה שלוש אהבות גדולות שבערו בה, שכולן אחד, - אהבת השם, אהבת התורה ואהבת תלמידי חכמים.

'תלמידים קרויים בנים'². סבתא רותי ראתה בכל תלמיד כבן, ודאגה, פינקה והתמסרה בהתאם. וממנה 'עצה ותושיה, בינה וגבורה', והיתה מלווה ומייעצת במשך שעות ארוכות לתלמידים שמצאו בה כתובת חמה וחכמה. שמה עיניה ולבה על כל תלמיד ותלמיד, הכינה 'תרופות סבתא' לתלמיד שלא הרגיש בטוב ואמרה מילה טובה ועידוד

יסודות אמוניים לספירת העומר

הרב יורם אליהו ר"מ במכון מאיר

(ניתן לשמוע חלק ממנה באתר ישיבה. ספירת העומר של הרב זוסמן, ולקבל מימד על גודלה וערכה של ברכה זו). קספר מצוין שכינס את כתביו בשם 'מבחיירי צדיקיא', הוא כותב מאמר עמוק על עניין הספירות שהם דברים העומדים ברומו עולם שקשה לעמוד על סודם, הוא כותב שימי ספירת העומר מיועדים לרומם את בני ישראל. כי במצרים היו שקועים במ"ט שערי טומאה, וברגע האחרון ניגלה עליהם הקב"ה וגאלם והרים אותם ברגע אחד לרום המעלות והדרגות, אבל הם לא יכלו להישאר במדרגה הזו ותיכף לאחר היום הראשון של פסח נפלו מכל המדרגות הללו, אבל נשאר בהם רושם מהמעלות הללו, לכן הוטל עליהם לספור שבעה שבועות נקיים מכל טומאה, להתעלות למדרגה הקדושה הזו של 'פסקה זוהמתם', ואז יכלו לקבל את התורה, 'ומאז נעשים ימים אלו ימי הכנה להג השבועות מעין מה שהיה בימים ההם בזמן הזה, ומשום כך מוטלת חובה על כל אדם בימים אלו לתקן במידות העליונות במצוות הספירה כל אחד כפי התנהגותו בימים אלו'. ננצל ימים אלו שהשנה הם מיוחדים מתוקף כל המתרחש עלינו, לעלות ולהתעלות בקדושה וטהרה להיות ראויים לומר כמאז 'נעשה ונשמע' ולקבל תורה באהבה.

למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו... כי המניין מראה לאדם כי כל ישעו וחפצו להגיע אל הזמן ההוא. ימי הספירה הם הכנה למתן תורה ואנו צריכים להראות את החפץ והתשוקה להגיע להר סיני. בכל יום אנו עולים מעלה ומדרגה נוספת, נטהרים ומתקדשים, ונמצאים ראויים ומוכנים יותר לקבלת התורה. אין שום דוגמא לכך בשום חג כהכנה כזו, שכל יום מברכים עליה ברכה 'אשר קידשנו... וציוונו על ספירת העומר', ציווה אותנו להיות מצפים, ומשתוקקים לקבלת התורה. וכפי שכותב הנתיבות שלום, כי חג השבועות "הוא יום הדין הרוחני שבו קובעים את הרוחניות של האדם לכל השנה". וכן מובא בשפת אמת (שבועות תרל"ה) "שכמו שכתבו חז"ל שכל הנביאים קיבלו נבואתם מהר סיני, כמו כן בכל שנה ושנה מקבל כל אחד מישראל בחג הזה כל מה שעתידי להבין ולחדש בתורה". גודל היום של מתן תורה מצריך אותנו להכנה ראויה ומכאן מצוות הספירה של 50 יום הרב יוסף לייב זוסמן זצ"ל, מתלמידי הגדולים של הרב חרל"פ, שבצעירותו שמע גם את הרב קוק זצ"ל, היה ידוע בתפילותיו ליד הכותל המערבי, בתיקון חצות שהיה עורך כל לילה, ובספירת העומר שהיה מברך באריכות רבה

במעלה ההר

נמצאים אנו בימים המיוחדים של ספירת העומר. זו מצווה מיוחדת הכתובה בפרשת אמור בין כל מועדי ישראל, מה שמבליט את חשיבותה. כך כותב השפת אמת, "ימי הספירה נזכרים בתוך המועדות, שהמה ימים טובים כמו חול המועד שיש קדושה לפנייהם ולאחרייהם מיציאת מצרים ועד קבלת התורה" (שפת אמת אמור תרמ"ב). ימים אלו, מוסיף השפת אמת, "מסייעין טהרה כמו שכתוב: הבא להיטהר מסייעין אותו... לכן הכין לנו השם יתברך ימים אלה שהם מתנה לטובתנו שנוכל לבוא לטהרה, וכל השנה תלוי באלה הימים כמו שגידול כל התבואות (בשדות) הוא בימים אלו, כך חיות האדם מתגלה עתה". כך כתב הרש"ש בספר נהר שלום, "פסח וימים אלו (ימי ספירת העומר) הם שורש לכל ימות השנה ודרך שהולך בהם, בה מוליכים אותו כל ימות השנה". (מובא בספר 'וספרתם לכם' מאת הרב המקובל הרב דניאל פריש זצ"ל, ספר המיועד להדריך את האדם בעבודת תיקון המידות בימי הספירה בכל יום ויום. מומלץ מאוד). הטעם למצווה זו מובא בספר החינוך (מצוה ש"ו), שם כתוב שהיה שכל עיקרון של ישראל זאת התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ, והיא עיקר הסיבה שנגאלו ויצאנו ממצרים כדי שיקבלו את התורה בנינו ויקיימוה לכן, "נצטוונו

עומק הפרשה

הרב אהרן טרבלי ר"מ במכון מאיר

לפי שראתה ברוח הקדש שעתידי לצאת ממנו עשו הרשע נודעזעה ונעשית מוכת עץ ויצא ממנה דם בתולים.⁴ רבקה ראתה את יצחק ויחד עמו ראתה את עשו שעתידי לצאת משניהם, וראיה זו גרמה לה ליפול מהגמל. המאבק של יעקב ועשו נמשך לאורך כל ההיסטוריה. עשו הוא שורש העמים השונאים את ישראל, "הלקה היא שעשו שונא ליעקב".⁵ השנאה לישראל מולידה פעולות ומעשים שנועדים לפגוע ולהזיק לישראל הן בנפש הגשמי והן בפני הרוחני. במהלך נדודיו בגלות נפגש עם ישראל עם עמים רבים ומגוונים. חלקם ניסו לשלוט עלינו בכוח וחלקם בעזרת החדרת תרבויות שונות וזרות. במבט חיצוני אפשר לחשוב שחלקם גם נחלו הצלחה, וכוחו של עשו בעמים גרם לכך שעם ישראל כבר אינו נאמן לקב"ה, כמו שכלפי חוץ היה נראה שרבקה חס ושלום לא הייתה נאמנת ליצחק. אך רבקה מבררת שעשו יכול לגרום לישראל רק לנפילות חיצוניות. כלפי חוץ נראה כאילו אינם נאמנים לה, אך באמת מעולם לא הייתה פגיעה פנימית אלא כמו מוכת עץ. לאחר הגלות ולאחר המפגשים והמאבקים עם העמים השונים, מתברר ששום אומה לא באמת הצליחה לשלוט בקוד הפנימי של ישראל ולהרחיק אותם מה,

לא יצתה לכסות, ולכך מכסין דמיהן ולא שלה". נפילת רבקה מהגמל גרמה לה להיות "מוכת עץ" בלשון חז"ל. החיות והעופות שמרו על דם הבתולים של רבקה שנשר כדי להוכיח ליצחק צדקותה של רבקה, שמכת העץ גרמה שאין לה דם בתולים ולא שחס ושלום נבעלה לאליעזר. ומשום כך זכו דווקא החיות והעופות שיכסו את

לאחר הגלות ולאחר המפגשים והמאבקים עם העמים השונים, מתברר ששום אומה לא באמת הצליחה לשלוט בקוד הפנימי של ישראל ולהרחיק אותם מה'

דמם ולא הבהמות. וצריך להבין את משמעות הדברים. מדוע נפלה רבקה מהגמל, ומה רמז בכך שבתוליה נשרו ממכת הנפילה והחיות והעופות שמרו עליהם.

פתח להבנת הדברים נמצא במדרש שמבאר את הסיבה לנפילת רבקה מהגמל: "ותפול מעל הגמל

סוד מצוות כיסוי הדם

בפרשתנו נמצאת מצוות כיסוי הדם, "ואיש איש מבני ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל ושפך את דמו וכסוהו בעפר". התורה מצווה לכסות דם שחיטה של חיה ועוף בלבד אך לא דם של בהמה. מפשט הפסוקים נראה שמצוות כיסוי הדם קשורה לאיסור אכילת דם הסמוכה אליה ולכן שהדם הוא הנפש. יש מפרשים שכיסוי הדם נועד להרחיק את האדם מאכילת הדם.¹ ויש המסבירים שהוא כמו קבורה בעפר לנפש החיה שהדם הוא הנפש.² ולפי כל הסבר צריך להבין מדוע ציוותה התורה לכסות דם של חיה ועוף ולא דם של בהמה. והנה הסבר מופלא מובא בחיד"א³ בשם אחד מהראשונים ר' אלעזר מגרמייזא בעל ספר ה"רוקח". הרוקח מחבר את מצוות כיסוי הדם לדם הבתולים של רבקה ובדבריו גם הסבר מיוחד לכך שכיסוי הדם נהוג בחיה ועוף בלבד ולא בבהמה. וזה לשונו של הרוקח:

"למה מכסין דם חיה ועוף ולא דם בהמה? מצאתי באגדה בשעה שהלך אליעזר בשביל רבקה נפלה מעל הגמל ונשרו הבתולים. כשבא יצחק על רבקה ומצא פתח פתוח הלך לאליעזר ואמר לו מה עשית? כך וכך מצאתי. והשיב לו אליעזר שמא כשנפלה נשרו. והלכו שניהם לאותו מקום ומצאו שם חיות ועופות שמכסין הדם, והבהמה

העדות ולא ימות". קטורת מופיעה במוכן של ענן, ולא פחות מזה במוכן של קשר, כמבואר ב"עולת ראייה"⁵. שני המובנים הם עניין אחד; הקטורת היא "ענניות" שמיימית, כמו שנאמר "אתה נגלית... בערפלי טוהר"⁶, "ד' אמר לשפן בערפל"⁷, ומתוך כך יש אחיזה, קשר ושייכות למציאות עם כל סיבוכיה. הפנים והחוץ חייבים להיות מקושרים. מתוך עניין הקטורת המקשרת, אנו מגיעים לפרשת קרבנות שחוטט חוץ, שבה מתברר היחס בין הפנים לחוץ, בין הקודש לחול, גם לגבי עניני אכילה. יש לדעת ולזכור שמקור האכילה הוא בקודש, וממנו האכילה נמשכת אל החול: המקור לאכילת הבשר הוא באכילת בשר הקרבן. מתוך התקדשות הבשר במזבח, יש מקום להתקדשות האכילה גם בחוץ, כשסידור חיי החול והגוף מואר מתוך הקודש⁸.

1. ברכות לד, ב.
2. בראשית כב, ד.
3. תהלים סח, לו.
4. תהלים כה, יד.
5. ח"א עמ' קלו.
6. מוסף של ראש השנה.
7. מלכים א' ח, יב.
8. ע"פ שיחות הרצ"י ויקרא עמ' 162-156.

הוא היה בעל ראייה רוחנית עילאית והבחין בהר ממרחק של קילומטרים. על כן לעומת הכשלון שהיה בכניסה שלא כסדרה (במעשה בני אהרן), נמסר לנו עכשיו סדר מיוחד של כניסה אל הקודש, שאין להיכנס בכל עת ובכל מצב, אלא רק כאשר "בענן אראה על הפפרת".

אחרי הקדמה זאת, מתברר שאין לבוא פתאום אל הקודש, אלא על פי סדר מסוים: "בזאת יבא אהרן אל הקודש". פרשה שלמה מתארת את תכנית הפגישה ורק בסוף מתגלה הסוד: כל המעשה הזה מתקיים רק פעם אחת בשנה, "הייתה לכם להקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש". "לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה". מופיע סדר ציבורי רחב ומקיף, אבל רק בסופו מתגלה שהכוונה ליום הכיפורים. כך הוא לגבי הדברים הגדולים שהם בגדר "נורא אלקים ממקדשיך"³, ו"סוד ד' ליראיו ובריתו להודיעם"⁴: בהתחלה הם מופיעים בצורה של סוד, ואחר כך הסוד מתגלה. אחת בשנה, מופיע היום הסודי שמעל הנורמליות שבו מתקיים "וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל".

"וכסה ענן הקטרת את הפפרת אשר על

"וידבר ד' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ד' וימתו. ויאמר ד' אל משה: דבר אל אהרן אחיק, ואל יבא בכל עת אל הקודש". אנו לומדים את הדרך הישרה שבה יש לגשת אל הקודש מתוך בירור חשבון של מעשה בני אהרן. אנו יוצאים ברווח גדול מהמשבר וריפוי. במקום שבעלי תשובה עומדים, אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד¹. מתוך המשברים הנוראים והאימים מתגלים רווחים עצומים.

"אל יבא בכל עת אל הקודש!" לבוא מן החוץ אל הפנים ולהיפגש עם הקודש אינו דבר פשוט, ואפילו אהרון צריך להיזהר כשהוא בא "מבית לפרכת" פנים פנימה אל קודש הקדשים. ישנה כאן אזהרה, כדי למנוע תסבוכות ומכשול. ולמה אין לבוא בכל עת? "כי בענן אראה על הפפרת", רבוננו של עולם מתגלה בענן על הכפורת. אין הכוונה לענן המכיל גשם אלא לגילוי אלוהי בענן, שמתארה אל מי שראוי לכך. יש גם הבחנה בין סוגים שונים של ראייה, והמובן של ראייה יכול גם להיות הכרה והבנה. על אברהם אבינו נאמר: "וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק"², ורש"י מפרש בשם חז"ל: "ראה ענן קשור על ההר".

"מַלְכֵי חֶסֶד הֵם", נקודת תורפה או חוזק?

סידרת
רוח לחימה
מהתנ"ך
נתן קוטלר

חומלים על האויב בניגוד לצייוי ה', כשם שאחאב חמל על מלך ארם, החמלה מובילה לחורבן. כאשר תכונות הרחמנות והחסד יוצאות מפרופורציה ואינן לפי הדרכת התורה - הן מביאות לידי חולשה. ולכן בימי בית המקדש הראשון כאשר עם ישראל לא קיימו את התורה ושכחו את ייעודם בעולם. התוצאה היתה שגם לא נתעסקו בלימודי מלחמה ובכיבוש ארצות, היו חלשים בעמידתם מול האויב והביאו על עצמם חורבן (ראה אגרת הרמב"ם לחכמי מונטפלייר; קובץ י"ג פנקס יפו, פרק ק"ח ועוד). אך כאשר יש לנו את הוודאות והמצפן המוסרי של התורה, ניתן להילחם עם האויב מתוך גבורה ולהגיע להכרעה ולניצחון.

"התכונה המיוחדת של ישראל [היא], שלא יכון בהם שום תוקף ועוז רק אם יהיה מיוסד על פי אורח חיים של תורת חסד, תורת חיים" (עין איה שבת ח"ב עמ' 55).

לנגובות: gemarabemunah@gmail.com

מלכים א' רכ). עם ישראל מנצחים במלחמה ומכים מאה אלף מחיילי ארם ביום אחד (שם טו). שאר צבא ארם נס על נפשו, בן הדד נאלץ לנוס ועבדו מייעצים לו לבקש חמלה מאחאב "ויאמר אֱלֹהֵי עֲבָדָיו הִנֵּה נָא שְׁמַעְנָה פִּי מַלְכֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל פִּי מַלְכֵי חֶסֶד הֵם נְשִׁימָה נָא שְׁקִים בְּמַתְנֵינוּ וְנִבְלִים בְּרַאשֵׁינוּ וְנִצָּא אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אוֹלֵי יַחְיָה אֶת נַפְשֵׁךָ" (שם לא). אחאב חומל על בן הדד וכורת איתו ברית (שם לד). אך הנביא מיכיהו אומר לאחאב "ויאמר אֱלֹהֵי פֹה אָמַר ה' יַעַן שָׁלַחְתָּ אֶת אִישׁ חַרְמֵי מִיָּד וְהִיָּתָה נַפְשֵׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְּךָ תַּחַת עַמּוֹ" (שם מב). ואכן התוצאה היא שאחאב מידרדר מוסרית ורוצח את נבות הזיזרעאלי כדי לרשת את כרמו (פרק כא). לאחר מכן, פורצת מלחמה נוספת עם מלך ארם ובה אחאב מוצא את מותו (פרק כב).

הרחמנות והחסד הם מתכונות היסוד של עם ישראל (יבמות עט, א), אך כאשר תכונות אלו אינן מתבטאות לפי הדרכת התורה, הן מהוות נקודת תורפה. כאשר

בן הדד מלך ארם מגייס צבא אדיר עם קואליציה של 32 מלכים להילחם בישראל ועורך מצור על העיר שומרון, בירת ממלכת ישראל. בעצתו של הנביא מיכיהו בן ימלה, אחאב יוצא למלחמה ומביס את מלך ארם שנמלט מפניו (מלכים א' פרק כ). אך כעבור שנה, מלך ארם יוצא למלחמה נוספת נגד ישראל באזור אפק. אחאב מתכונן לבלום את המתקפה, וחז"ל מלמדים אותנו שהנביא מיכיהו מזהיר את אחאב שלא לחמול על בן הדד מלך ארם: "ויגש איש האֱלֹקִים וַיֹּאמֶר אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר פֹּה אָמַר ה' (שם כח), א"ר יוחנן כל מקום שנאמר 'ויאמר... ויאמר' - צריך לידרש. אמירה ראשונה: אמר לו כשיפול בן הדד בידך לא תחמול עליו. אמירה שנייה: אמר לו הוי יודע כמה מצודות וחרמים פירשתי לו עד שבא לידך [בן הדד] ועכשו אם הפקד יפקד והיתה נפשך תחת נפשו" (ילק"ש

הפראיים שנראים בישראל אינם חלק מהטבע הפנימי הישראלי אלא מכה חיצונית שעומדת מחוץ לנפש, ועם ישראל לעולם נשאר כמו בתולה לה'. "את עדת ישראל חביבה עלי כבתולה אשר לא ידעה איש שהיא חביבה על בעלה"⁸.

1. רשב"ם, כלי יקר
2. אור החיים
3. חומת אבן ויקרא פרק יז פסוק יג
4. ילקוט שמעוני בראשית רמז קט
5. רש"י וישלח לג, ד.
6. ירמיהו לא, ג.
7. ויקרא יז, ג.
8. מצודת דוד ירמיהו לא, ג.

אותם לבעלי טבע פראי כפי שכותר הנצי"ב: "כך נוצר טבע נפש חיה ועוף שהיה פראים". דם הבתולים של רבקה מלמד שעם כל מה שעשיו מנסה לפגוע ביעקב, בסופו של דבר הוא אינו מצליח לשנות את הטבע הנפשי והטהור של ישראל וכל הפגיעות שלו הן רק כלפי חוץ כמו אשה מוכת עץ. החיות והעופות שמכסות את הדם הן אלו שבעצם שומרות על עדות הבתולים של רבקה והן אלו שמעידות על צדקותה שהייתה רק מוכת עץ. ואם כך דווקא מבעלי החיים הפראיים עולה עדות על הבתולים של רבקה ובעומק על הבתולים של ישראל. וזה מלמד שגם הצדדים

המשך המאמר של הרב טרבלסי מעמוד 3 <3 והם נשארו כמו בתולה שנאמנת לבעלה הראשון. בספר ירמיהו מתוארים ישראל בזמן הגאולה כבתולה "עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל"⁶. לאחר כל הגלויות והמפגשים השונים שעם ישראל עבר בין העמים, היחס בינו לבין ה' נשאר כבתולה שלא ידעה איש.

ההבדל היסודי בין חיות לבהמות הוא שהבהמות הם בעלי חיים מבויתים, גדלים תחת ידי אדם בהשגחתו ובטיפולו. ואילו החיות הם בעלי חיים שגדלים בטבע עצמאיים בלי עול, דבר שהופך

בשביל הנשמה

הרב ליאור לביא ר"מ במכון מאיר

"הם לא יכולים להרוס אותנו. אנחנו חזקים יותר מהשנאה שלהם. אנחנו כרוכים זה בזה. ולמרות שהם רוצים כל כך להשתיק אותנו לעולם לא נשתוק. אנחנו יודעים את האמת והשקרים שלהם לא מפחידים אותנו. וכשהם צועקים את השקרים שלהם, אנחנו נצעק את האמת עוד יותר חזק". הסטודנטית הישראלית שעומדת אל מול הגל האנטישמי בקמפוסים בארה"ב.

האהבה שלנו, השנאה שלהם

בשביעי של פסח התארח איתנו בבית הורינו, קרוב משפחה שלנו, שבצעד נחשוני, אמיץ ופורץ דרך, קרע את ים סוף האישי שלו ועלה ארצה לבדו בגיל 17 מאמריקה לפני כמה שנים, לאחר שהוריו עזבו את הארץ לרגל ענייני עבודה. לאחר התאקלמות לא פשוטה בארץ ותקופת לימודים בשיבת הסדר, התגייס לצנחנים ולחם במלחמה בגבורה בקרבות רבים, בלב רצועת עזה, עד התקופה האחרונה ממש. את כל זה הוא עשה כאמור כחייל בודד, בלי הרבה רעש ומתוך תחושת מחויבות עמוקה לעם ולמדינה. היו לו כל האפשרויות והסיבות לא לעשות את הצעד הזה. הוא משלם על הצעד הזה מחירי יקרים בכל יום (כמו ישראלי טוב הוא גם מקפיד להתמורמר ולקטר על כל המציאות הקשה הזאת מדי פעם...). הוא משמש מבחינתי מודל לחיקוי ולהערצה. ציונות בלי מירכאות. מסירות נפש בלי כותרות.

במהלך סעודות החג דיברנו הרבה על מה שמתרחש כעת בארצות הברית; האנטישמיות המטורפת בקמפוסים, ובמילים פחות מכובסות: שנאת ישראל. הוא סיפר על הכספים הזרים הרבים שמממנים את הכאוס הלא-יאמן שמתחולל כעת בלב המוסדות האקדמיים הנחשבים בארצות הברית, ואת השנאה הקמאית ליהודים, שמעוררת פחדים בקרב הקהילה היהודית. "פה, למרות כל הסכנות, אני הולך כמו מלך, ושם הם מפחדים לגלות כלפי חוץ את הזהות היהודית שלהם", כך אמר, ובמידה רבה סיכם בכך את ההבדל התהומי בין חיי גלות לחיי עם חופשי בארצו.

פרופ' אלן דרשוביץ פרסם לאחרונה מאמר על ההפגנות בקמפוסים, שבו כתב בין השאר: "על חלק מן השלטים נכתבו סיסמאות כמו 'פרו-פלסטין', 'הפסקת אש עכשיו' ו'שימו קץ למשבר ההומניטרי בעזה'. אך הצהרות נחמדות כאלו מסתירות אג'נדה זדונית בהרבה - סופה של מדינת ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי..." (כך הפכו הקמפוסים בארה"ב לחממת טרוו, אתר 'מידה'). האם יש אור בקצה המנהרה האפלה הזאת?

לעולם לא נשתוק

מתברר שכשם שבכל דור ודור עומדים עלינו ללכותנו, כך גם בכל דור ודור יש נחשונים שמוכנים ללכת נגד הזרם, ולהשמיע את האמת, גם כשנראה שהגיעו מים עד נפש. נחשונית כזאת הופיעה השבוע בדמותה של מאיה פלטי, ישראלית בת 23 שהצליחה להיבחר בימים אלה ממש לנשיאת ארגון הסטודנטים לתואר ראשון של אוניברסיטת... קולומביה! כן, מתברר שעדיין מתרחשים ניסים, גם בקמפוסים באמריקה. בנאום קצר שנשא בהפגנה בעד מדינת ישראל, מוקפת במפגינים האוהבים בדגלי ישראל ומריעים מדי פעם לנואמת הצעירה,

אי פעם ישנא אותי בגלל זה. אני יודעת שגם כולכם תנהגו כך. האהבה שלנו תמיד תנצח את שנאתם". ואולי זאת הנקודה העמוקה של שנאת ישראל לאורך הדורות - זהו המאבק של השנאה נגד האהבה. המאבק של שנאת החיים ושנאת הטוב, אל מול אהבת החיים ואהבת הטוב. אנטישמיות היא שנאת החיים המחוברים לא-לוהים חיים. שנאת ה"שמיות" שאיננה אלא שנאת השם. לא אללה ולא כל אליל אחר שאמונה בו פירושה שנאת החיים והעדפת המוות. זוהי, כך נדמה לי, ההבדלה התהומית שמתרחשת בעולם בימים אלה.

בין ישראל לעמים

השבת נקרא על הבדלה נוספת שמתרחשת בינם הכיפורים. ההבדלה בין שני השעירים - השעיר שגורלו להשם והשעיר לעזאזל. על מהות עבודת ההבדלה הזאת, כתב הרב יצחק הוטנר בספרו "פחד יצחק" דברים נוקבים ועמוקים:

"כשאנו מבחינים בהבדל הנמצא בין שני עניינים הדומים בחיצוניותם, כי אז על כורחך, ההבדל ביניהם שרוי הוא בפנימיותם. ככל אשר תרבינה השכבות העליונות אשר בהן שולט הוא הדימוי, כן לעומת זה יתברר לפנינו עומק מקומה של נקודת ההבדלה. וכך נולדת... עבודת ההשוואה לשם הכרת עומק ההבדלה.

"אין למצוא הבדלה יותר גדולה מאשר ההבדלה בהגדרה של יום הכיפורים: גורל אחד להשם וגורל לעזאזל... אנו מזדעזעים ממש למקרא הגורלות האלה במשפט אחד. אבל דווקא בכאן, במקום ההבדלה המוחלטת במלוא תקיפותה - נמצאת לנו עבודת ההשוואה במלוא דקדוק חומרתה. כי לפי ההלכה שני השעירים הללו, להשם ולעזאזל, צריכים להיות שווים בקומה ובמראה ובדמים [במחזיר]... אבל במעמקים, הרי המהלך הוא הפוך מן הקצה אל הקצה. כי כל הטיפול הזה אינו בא אלא לגלות ולברר את עומק עומקה של ההבדלה אשר בפעולת ההגדרה" (קונטרס קיימו וקיבלו עניין 1).

בעולם המחשבה, כאשר אנו רוצים לעמוד על ההבדל בין שני עניינים, אנו משווים ביניהם. כך מתגלים לעינינו ההבדלים ביניהם. וכאשר שני עניינים שווים לחלוטין באופן חיצוני ובכל זאת גורלם שונה מן הקצה אל הקצה - עלינו לחפש את השוני ביניהם במישור עמוק ופנימי יותר. מה שמתרחש בימים אלה בעולם, כך נדמה לי, הוא מבחן עולמי משווה לבידור ההבדלה בין מי שגורלו להשם למי שגורלו לעזאזל. בין תרבות חפצת אהבה וחיים לתרבויות חפצות מוות ושנאה. "בין אור לחושך ובין ישראל לעמים", נו, אז מה יהיה? כמו שאמרה מאיה: "האהבה שלנו תמיד תנצח את שנאתם".

אמרה את הדברים הבאים, המקבלים משנה תוקף כשאנו נמצאים ערב יום השואה התשפ"ד (כרגיל, התרגום מאנגלית באדיבותה של אליזבט רימיני): "חברינו לכיתה והפרופסורים שלנו בוחרים להשתמש בהיסטוריה באופן מניפולטיבי, כדי לעשות לנו דמוניזציה כפי שאנשים עשו בכל מהלך ההיסטוריה. הם בוחרים לשכתב את זהותנו כדי להצדיק משטרי טרוו. הם בוחרים להצטרף לרשימה הפרועה של אנשים שדגלו בהשמדת העם היהודי. הם בוחרים לחגוג את מעשי הטבח האכזריים נגד העם היהודי. הם בוחרים להתעודד בכאב שלנו ובסבל שלנו. הם בוחרים לעשות דה לגיטימציה למדינה היהודית היחידה בעולם כשיש עשרות מדינות נוצריות ומוסלמיות. הם בוחרים לחמוק בסילוקנו מהקמפוס הזה בשל הלאום שלנו. זו אפליה. הם בוחרים לעורר את דף המסרים של גרמניה הנאצית. הם בוחרים לטעון שהם צדיקים בתמיכתם במוותנו. תתעוררו!"

"אבל אפשר לחשוב שאחרי ניסיונות במשך אלפי שנים זה יהיה ברור. הם לא יכולים להרוס אותנו. אנחנו חזקים יותר מהשנאה שלהם. אנחנו כרוכים זה בזה. ולמרות שהם רוצים כל כך להשתיק אותנו לעולם לא נשתוק. אנחנו יודעים את האמת והשקרים שלהם לא מפחידים אותנו. וכשהם צועקים את השקרים שלהם, אנחנו נצעק את האמת עוד יותר חזק".

מהי אנטישמיות

וכמו בהגדה, החלה מאיה בגנות וסיימה בשבח. מהמלחמה בשקר, ובשנאת ישראל ומדינת ישראל, עברה למשמעות החיבור שלה לזהותה היהודית ישראלית:

"אני גאה להיות ישראלית. אני גאה להיות מהדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון. אני גאה להיות ממדינה שדוגלת בשוויון זכויות. אני גאה להיות ממדינה המורכבת מאנשים המחויבים לעשות טוב יותר. אני גאה להיות ממדינה שהיא תמיד הראשונה להתנדב כשיש אסון בצד השני של כדור הארץ. אני גאה ששירתי את המדינה שלי. הם יעוותו את האמת. הם עיוותו את האמת.

אבל אנחנו לא נשתוק מול פני השקרים שלהם. "למרות כל ההבדלים בינינו, לישראלים יש נשמה אחת. אנו חוגגים יחד, אנו אבלים יחד, ואנו קשורים יחדיו פנימית. ולמרות שלפעמים זה מרגיש כאילו אנחנו לבד, שהעולם נחוש לגרום להרס שלנו, בדיוק כפי שאבותינו התגברו כל פעם בהיסטוריה בעבר, נתגבר על זה ביחד. אנחנו האנשים הכי עמידים בעולם, ונתמיד, כמו שהיה כל דור לפנינו. האנושיות שלנו לא תימחק. הסיפור שלנו יסופר. האנשים שלנו לא הולכים לשום מקום. אני נשבעת שתמיד אוהב להיות ישראלית יותר ממה שמישהו

שרצונה של אשתי מבטא גם את רצוני. דרכה אני מבין יותר את עצמי ולכן אבחר מעכשיו להקשיב לתוכן דבריה, בתשומת לב רבה."

אשתו אמרה: "מכיוון שלנגד עיני אני רואה את

האחדות של שנינו, החירות

האישית שלי היא לחשוף

את האחדות הזאת, תוך כדי

התנהלותנו השונה במהלך

החיים שלנו. מבחינתי זו

חירות, כי יש בי רצון וכמיהה

לתת ביטוי לאחדות הנשמית

שלנו."

זו אומנות זוגית: לחיות במה שנראה כפרדוקס.

לחיות כל הזמן ב"רצוא ושוב", בין עצמיות אישית

לבין עצמיות זוגית. לא לוותר על שניהם. השילוב

של עצמיות אישית וזוגית, היא האומנות בעבודת

חיי הזוג. לתת מקום לעצמיות האישית, תוך כדי

חיבור ואחדות זוגית.

לתגובות ולשאלות וכן להצעת נושאים המעניינים

אתכם - esteravr@gmail.com

בן הזוג, ואילו הבירור בשיח הזוגי נותן מקום לשניהם.

✓ בזמן קונפליקט מעצימים את המפריד

ושוכחים שהמחבר הוא רב יותר מהמפריד. לכן

דווקא אז, להזכיר לעצמנו את נקודת החיבור,

מה שמאפשר התמודדות יעילה

עם קונפליקט ומציאת פתרונות

שמתאימים לשניהם.

בזוגיות נמצאים בשתי רמות

תודעה: **נצחית וזמנית.** יש כאן

נשמה נצחית שירדה לעולם

המעשה דרכו היא מגלה את

עצמה, והולכת ומתאחדת דרך

שני בני הזוג. הזמניות בעולם

המעשה היא כלי, היא אמצעי

שדרכו מתבררת ומתאחדת הנשמה של שניהם.

לדוגמא:

זוג שהגיע אלי ליעוץ. הוא נראה מאד עצמאי

ועוצמתי ולאשתו יש מה לומר, אלא שלא מצליחה

לתת לעצמה מקום מול הנחישות והקביעה של

בעלה בנושאים השנויים במחלוקת ביניהם.

בפגישה יצרנו מקום של חירות אישית לביטוי

עצמי שנוצר ע"י הקשבה לעצמיות האישית.

לאחר ביטוי הרצונות ההדדיים, כששאלתי כיצד

כל אחד רואה את החירות האישית שלו, האיש

ענה: "בהקשבה לאשתי. כי אני מגלה עכשיו

בחג הפסח הזה, למדנו וגם חוינו מהי חירות אמת, וכל זאת כדי להמשיך את אור החירות לחיינו האישיים, הזוגיים והלאומיים.

חירות אישית - היא ההקשבה לעצמי ולעצמיותי

ומתוך הקשבה זו, לבחור מחשבה, דיבור ומעשה,

כלפי עצמי וכלפי הזולת, ללא תלות באחר.

ובלשונו של הרב קוק זצ"ל: "יש בן חורין שרוחו

רוח של עבד, ויש עבד שרוחו מלאה חירות;

הנאמן לעצמיותו - בן חורין הוא, ומי שכל חייו

הם רק במה שטוב ויפה בעיני אחרים - הוא עבד."

יוצא מכך שחירות היא **אחריות** של אדם לביטוי

עולמו הפנימי, נוכחותו וייעודו בעולמו של

הקב"ה.

חירות זוגית מתבטאת, כאשר לשניהם יש רצון

משותף והבנה שהבחירות האישיות השונות, הן

דרכים שונות לאותו רצון. אט אט, ע"י החיים

המושפטים, הם מגלים את חיבור נשמתם. נוצר

כביכול פרדוקס שיש בו גם עצמיות וגם זוגיות,

וזה האתגר של חיי הנישואין.

מה יאפשר חיבור זוגי מתוך חירות?

✓ להיות בשיח זוגי מתמיד מתוך כך שיש

אופק אחדותי משותף שיוצר חיבור עכשווי

ממש, שמתוכו מוכנים לנתינה ולהשקעה, כל

אחד בדרכו.

✓ בן הזוג אינו מובן מאליו ולכן לא ניתן לדרוש

ממנו. הדרישות מוחקות את נוכחותו וכבודו של

חינוך עד הלב אורית דהן*

אחד ואחד לידע, כי הגם שיש לו מעלה זו, הרי כנגד זה יש לחברו מעלה אחרת."

שתי קריאות כבוד מקבילות ומשלימות.

יוצא מכאן שאם אנו מבקשים דרך של כבוד, הרי

שיש בדרך זו שני מצבים או שלבים שהלומד והמלמד

המכבד צריכים לקיים בו זמנית:

א. על כל אדם לבקש להכיר, לטפח ולהביע את

דרכו ומעלתו המיוחדת, ולא לטשטש אותה, ולא

להתבטל בפני זולתו.

ב. לאפשר לעומדים מולו ללמוד ולפעול באותו

אופן, ולהביע את ייחודיותם.

האדם נקרא לכבד את ייחודיותו האישית, ובמקביל

- ליצור סביבו את התנאים עבור הילדים הסובבים

אותו, לגילויים ולביטויים העצמי.

לצורך הצמיחה של ילדינו יש לאפשר את הביטוי

האישי של כל ילד. והרבה טמון בהקשבה.

ילד שיחווה שמקשיבים לו ויש כבוד לרגשותיו (גם

אם לא מסכימים) ילמד לגלות את עצמו ולמצוא

את דרכו בהמשך חייו. הבית יישאר תמיד מקום

בטוח שניתן לינוק ממנו.

משימה גדולה לפנינו והיא דורשת מבט של רבי

עקיבא. ועל כך עוד נרחיב.

שלנו כהורים אינו יכול לכלול קביעה עבור הילדים מה בדיוק יעשה או יבחר כל ילד.

רבי עקיבא אכן מתנתק מן הבית לצורך לימוד

התורה. זו הנהגה ליחידים בלבד.

אנחנו פועלים בתוך החיים וההנאה מהדרך חשובה

ביותר.

איך זה נראה במציאות כאשר אנו "מלבישים" על

הילד את החזון שלנו?

נתקלתי לא פעם בילדים עם חרדת בחינות קשה.

לא פעם נתקלתי במשפט: "ההורים שלו יכעסו עלי

ממש אם אני לא אצליח..." נתקלתי גם במקרים

שבהם ילד פועל ולומד שלא מתוך בחירה אלא

כדי לרצות את הוריו.

נכון, יש צד של להתוות דרך. יש צד של קביעת

גבולות גזרה. ועדיין יש מרחב לאישיות של הילד.

יש חשיבות לדיבור והקשבה. לא לחינם מנחים

אותנו חז"ל: "חונן לנער על פי דרכו גם כי זיקן לא

יסור ממנה" - כדי שהנער לא יסור חלילה מהדרך

יש חשיבות עליונה שהחינוך יגיע בליבו של הילד

ויתאים לאישיותו.

כפי שברור לנו שלא ניתן לצפות מכל ילד שיהיה

שיאן בריצה או מוזיקאי מוכשר, כך יש להבין שלכל

ילד יש ייחודיות משלו וחובה עלינו לסייע בידו

לגלות את עצמו ואת כוחותיו שלו ולא לשכפל או להשלים את כוחות הוריו.

לנהוג כבוד בילדינו

חז"ל מספרים לנו על מותם של תלמידי רבי עקיבא. והסיבה - "לא נהגו כבוד זה בזה."

למה בדיוק הכוונה "לא נהגו כבוד זה בזה"?

האדמו"ר ר' אברהם מסוכוצ'וב מסביר את חטאם

בכך, שכל אחד הזדהה באופן עמוק עם חלקו בתורה,

עם דרך לימודו, השקפתו ומבטו, עד שלא החשיב

את תורתו והבנתו של חברו, וזאת מתוך שהיה

מחובר להבנה הייחודית שלו.

כמו כן פירשו חז"ל כי תלמידי רבי עקיבא היו

קנטרנים. משמע, כל אחד נאבק על האמת שלו

בהבנת התורה ועוקץ או מבטל את חברו.

איך יתכן שכך נוהגים תלמידי חכמים?

יש להבין שתלמידי רבי עקיבא הולכים בדרכו של

רבם ומנתקים מעולם המעשה ומצויים כל כולם

בפסגה - בחיבור לתורה ולאמת המוחלטת. חיים את

החלום שחסרה בו הסבלנות לדרך ולבירור, לחיבור

לעולם המעשה, להימצא בתוך החיים.

תופעות אלו מצויות גם בחינוך הילדים.

עבורנו כהורים יש חלום מה היינו רוצים מילדינו.

פעמים, שכל חלום אישי שלא הגשמו אנו "מלבישים"

על הילדים שלנו. בצפייה שלנו מהילדים אנו חיים

כל הזמן את החלום וממילא במפגש עם המציאות

הקיימת מתעוררים אכזבה ותסכול.

אכן כהורים אנו מצביעים חזון ופועלים לאורו וזה דבר

נכון וראוי. לצד זה חובה עלינו לשים לב שהחזון צריך להיות בתוך המציאות ולא מחוצה לה. שהחזון

*אורית דהן, מנהלת נועם בנים ומנחת קורסים לאימון רגשי בשיטת התדר. לתגובות: orittguvot@gmail.com
ניתן לשלוח שאלות ובקשות לנושאים במייל המצורף.

אחרי מות

ענו על החידות בדף הפרשה באתר ערוץ מאיר לילדים ואולי תזכו בפרס!

מצאו למה התמונות רמזות

המונות בפרשה

1. שמיים כחולים
2. בקר
3. הגרלה
4. בגדים
5. מכנסיים
6. אש
7. בקר
8. אסור (סמל האסור)
9. מכונת כביסה

שאלות בפרשה

1. מי עושה את עבודות יום הכיפורים בבית המקדש?
2. אילו בגדים לובש הכהן הגדול ביום הכיפורים?
3. האם אנשים נוספים נכנסים עם הכהן הגדול לקודש הקודשים?
4. באיזה תאריך חל יום כיפור?
5. איזו עבודה נעשתה בתוך קודש הקודשים?
6. כיצד נקרא בתורה המקום אליו נשלח השעיר?

המלצה השבוע

השבוע יחול יום הזיכרון לשואה ולגבורה. היכנסו לאתר וצפו בתכנים מתאימים ליום זה.

חידה

אמנם רק הכהן הגדול נכנס לעבוד בקודש הקודשים, אבל לפי המשנה היו אנשים נוספים שנכנסו לשם מדי פעם - מי הם וכיצד היו נכנסים?

אני יודע כל כך טוב לישוק, עד שאני עושה את זה בעיניים עצומות...

איך תדע שהצלחת בחיים?

1. קח צלחת 2. בדוק לה את הדופק...

חולצה אחת הלכה ברחוב, ופתאום נפלה לבור! אל דאגה, היא חולצה...

עבודת יום הכיפורים

בפרשת השבוע מסופר על עבודת יום הכיפורים שנעשתה על ידי הכהן הגדול. הכהן הגדול היה מקריב קורבנות מיוחדים בבית המקדש לצורך כפרה על החטאים של עם ישראל. התורה מסבירה שבהתחלה הכפרה היתה על הכהן עצמו ועל בני ביתו, ורק אחר כך נעשתה הכפרה לכל עם ישראל. מדוע היה צורך לכפר בהתחלה על הכהן ובני ביתו ורק אחר כך על כלל העם?

הכמינו אמרו 'קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים'. מה הכוונה? אם יש צורך לפעמים להעיר הערה למישהו על דבר שעשה, אנחנו צריכים לפני כן לבדוק אם אנחנו בעצמנו לא ראויים לאותה ההערה. רק מי שהוא נקי וטהור, יכול להעיר לאחרים כדי לעזור להם לתקן את מעשיהם.

כך גם הכהן הגדול צריך להיטהר מחטאיו בעצמו, ורק אחר כך הוא יכול לכפר על עם ישראל כולו!

ישי, ערוץ הילדים

סיפורי בניה

מאת יוסי שחר.
להזמנת סדנאות קומיקס: 0549-256994

אתה זוכר כל יום את ספירת העומר?
האמת שיש לי רעיון מצויץ...

אני כל בוקר מניח על הכרית כדור אדום. כך כשאני מגיע למיטה בלילה אני נזכר שצריך לספור

זה עובד... אם אני זוכר להניח את הכדור.

וואו, רעיון מגניב! וזה עובד?

ההשגות הא-להיות הן זורחות ומתנוצצות באמונתן לפי אותה המדה של תכונת יראת שמים ומדת הענוה הפנימית המתהלכת בתוכיותם. ועצמיות התכונה של ענוה ויראה היא הנושא התוכי של תכונת ההשגות בצחצחותן שבעקרון הן המאירות את ארחות היחש שבין האדם לאלהים, שבין העולמים ליוצרים. על כן אי אפשר כלל להכנס בשום פתח מפתחי הדעת לאמתתה כ"א בהקדמתה של יראה והעטרתה של ענוה. ורוח הבקורת צריכה תמיד להיות עוברת על כל השגותיו לבקש בתוכן את הנשמה המחיה אותן רוח היראה והענוה באחדותן

שמונה קבצים ז, כט

על סדר היום הרב שלמה אבינר

פרסם זאת בכל אמצעי התקשורת. יודיע ויכבה. ימכור כל רכושו כדי לפצות קצת את הנפגעים. יתפטר מכל משרה ציבורית. לא נדרוש ממנו להתנהג כפי שעשו בעם ישראל בדורות קדמונים, שילבש בגדים קרועים, יגלה ממקום למקום בגשם ובשלג, יישן בחוץ בשרב ובקור, יסתפק בפרוסת לחם ובמים שיתנו לו אנשים רחמנים. לא. לא נדרוש ממנו. אבל אולי בכל זאת יקומו האשמים, יאזרו חיל ויכריזו: ידינו שפכו את הדם הזה. ואז תהיה להם כפרה מן השמים ומן הארץ.

הרב חגי לונדין ר"מ במכון מאיר

אחד ישראל לא תושמד בהפצצה גרעינית, מצד שני גם איראן לא; יתרחש ככל הנראה תהליך בטחוני ודיפלומטי שבסופו של דבר יסיר את האיום ויביא את העם היהודי למצב טוב יותר מלפני המלחמה. משפטים בסגנון "לאחר השביעי באוקטובר מדינת ישראל תשתנה לנצח" - הם נכונים חלקית; ודאי שסופת גשם כדוגמת האסון בשמחת תורה יוצרת שינוי אולם החלחול שלה למציאות ייקח זמן; הרבה זמן. בינתיים אנשי הטל ימשיכו בשקט ובשמחה להחיות את פני הקרקע - בתורה, בביטחון, בחברה, בכלכלה ובהתיישבות. בסופו של דבר "בְּטַלְלֵי חַיִּים תִּחְיֶה אֶדְמָה: בְּטַלְלֵי טוֹבָה תִּיטֵיב אֶדְמָה".

אולי טעות חמורה לחשוב שחמאס מורתע. אולי אלו שעשו את עצמם כלא יודעים מיהו מנהיג חמאס, ששוחרר בעסקת שליט, ושהוא נשאר טרוריסט ידוע ומיליטנטי. ואולי חמור מאוד שזלזלו בהתראות שכבר שנה חמאס מתכונן באופנים שונים. ובכלל, שמה האשמה היא גירוש גוש קטיף. לכל אחד תיאוריה משלו, כל אחד מאשים משהו אחר. יקימו ועדת חקירה ויחליטו. ואולי לא יצליחו להכריע. לכן יש רעיון טוב יותר: כל מי שידע שהוא אשם, יקום ויכריז קבל עם ועדה שהוא אשם.

מי אשם במלחמה

מי אשם במלחמה? מי אשם בטבח הנורא? מי אשם על אלמנות, יתומים, פצועים, חטופים, הרוגים? אולי אשמים אלה שמסיבות פוליטיות החליטו להכיל את חמאס, להסדיר את שלטון חמאס ברצועה, מתוך שיקולים פוליטיים שהתבררו כלא נכונים. אולי אשמים אלו שהתעלמו מפעולות טרור בלתי פוסקות של חמאס, והסתפקו בהגנה פסיבית מפני חדירה תת-קרקעית או ימית. אולי אשמים אלו שזלזלו בשיגור רקטות ובלוני תבערה בלתי פוסקים, אשר הקדימו את הטבח

מלחמת הגשם ומלחמת הטל

התחלנו בחג הפסח לומר בתפילה "מוריד הטל". הפעם האחרונה ששינינו את נוסח הברכה ל"משיב הרוח ומוריד הגשם" היתה בשמחת תורה לפני כחצי שנה; באותו היום פרצה המלחמה. בעולמה של היהדות "גשם" ו"טל" הן שתי תופעות טבע שמשלימות זו את זו. "גשם" הוא ביטוי לשפע א-לוהי שיורד מן השמים מידי פעם, לעיתים בזעף ובממטרים כבדים; "טל" לעומת זאת, הוא לחות שמכסה את פני הקרקע מידי בוקר בצורה

שליחת הציבור שלכם

מניית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי?
איננו אתם יכולים!

הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרסום בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
חדקת מודעות בבתי הכנסת וביציאות דתיים
דיוור ישיר בכל רחבי הארץ

לפניות:
052-9908518
00528908518@gmail.com

יהדות באהבה
מכון מאיר

טלפנייה המתחדשת במכון מאיר

דרושים/ות
טלפנים/יות
למען התרומות

שכר בסיס + בונוסים, משמרות אחה"צ/ערב

מעוניינים?
שלחו סמס 052-5121946

ספר חדש בסדרת שיחות הרצי"ה
במחיר מיוחד למזמינים עכשיו!

לרגל הוצאת הכרך הראשון מסדרת
שיחות הרצי"ה על ספר אורות התשובה
ספריית חוה יוצאת במבצע מיוחד
לרוכשים במכירה מוקדמת

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר: www.ChavaBooks.co.il

*למזמינים עד 1 סיון תשפ"ד בלבד! לא כולל משלוח בסך 40 ש"ח. המכירה ללא חשש ריבית ובהיתר עסקה ע"י הרב שלמה אבינר.